

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **Ing. P. E.**, zastoupeného JUDr. Radkem Paštikou, advokátem se sídlem Karlovo nám. 28, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované č. I. ze dne 28. 7. 2006, č. j. 430 219 046, a rozhodnutí žalované č. II. ze dne 28. 7. 2006, č. j. 430 219 046, o kasační stížnosti žalobce proti výrokům II. a III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2007, č. j. 2 Cad 88/2006 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze ve výrocích II. a III., kterými byla jednak zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované č. II. ze dne 28. 7. 2006, č. j. 430 219 046, a jednak vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Stěžovatel požádal dne 1. 8. 2004 o přiznání starobního důchodu. Rozhodnutím č. I. ze dne 28. 7. 2006, č. j. 430 219 046, žalovaná přiznala stěžovateli podle ust. § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ke dni 1. 8. 2004 starobní důchod ve výši 8619 Kč. Rozhodnutím č. II z téhož dne pak žalovaná rozhodla o tom, že výplata starobního důchodu stěžovateli v době od 1. 8. 2004 do 16. 3. 2006 nenáleží, a současně, že je podle ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povinen vrátit žalované přeplatek na starobním důchodu v částce 174 232 Kč. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla,

že stěžovatel byl v době od 1. 8. 2004 do 16. 3. 2006 zaměstnán v pracovněprávním vztahu sjednaném na dobu neurčitou.

Stěžovatel je narozen dne 19. 2. 1943, důchodového věku podle ust. § 32 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. dosáhl dne 19. 6. 2004. Z osobního listu důchodového pojištění krajský soud zjistil, že jako doba pojištění byla stěžovateli hodnocena doba do 28. 12. 2003, jako náhradní doba pojištění doba od 29. 12. 2003 do 31. 12. 2003 v délce 3 dnů, od 1. 1. 2004 do 31. 7. 2004 v délce 213 dnů. Doba pojištění do 19. 6. 2004 činila 39 roků a 354 dnů, s tím, že náhradní doby byly zohledněny ve výši 80 %.

Krajský soud dále zjistil, že výpověď daná stěžovateli jeho bývalým zaměstnavatelem Komerční bankou, a. s., přípisem ze dne 25. 8. 2003, byla určena neplatnou rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 23. 3. 2005, č. j. 23 C 6/2004 - 75, který byl potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2005, č. j. 13 Co 309/2005. Stěžovatel následně uzavřel se svým zaměstnavatelem dohodu o ukončení pracovního poměru ke dni 16. 3. 2006 a o vyplacení náhrady mzdy za období ode dne 29. 12. 2003 do 16. 3. 2006 v částce 1 127 668 Kč. Tato náhrada mzdy má v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005, č. j. II ÚS 348/04, charakter ekvivalentu mzdy a je zúčtovatelná stejně jako mzda.

Výrokem I. rozsudku ze dne 12. 12. 2007, č. j. 2 Cad 88/2006 – 34, zrušil Městský soud v Praze rozhodnutí žalované č. I. ze dne 28. 7. 2006, č. j. 430 219 046, s tím, že žalovaná v novém rozhodnutí při výpočtu procentní výměry starobního důchodu zohlední dobu pracovního poměru stěžovatele u Komerční banky, a. s., od 29. 12. 2003 do 31. 7. 2004 jako dobu pojištění podle ust. § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., nikoli jako náhradní dobu pojištění podle ust. § 5 odst. 1 písm. n) zákona č. 155/1995 Sb.

Co se týče rozhodnutí žalované č. II, krajský soud poukázal na to, že stěžovatel nenapadl samotnou skutečnost, že mu aplikací ust. § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. byly odebrány vyplacené dávky starobního důchodu, nepopíral, že jeho příjem, za který je nutno považovat náhradu mzdy za období od 1. 8. 2004 do 16. 3. 2006, činil více než dvojnásobek částky životního minima, ani že mu byla v období od 1. 8. 2004 do 16. 3. 2006 na dávkách důchodového pojištění žalovanou vyplacena částka 174 232 Kč.

Krajský soud dospěl k závěru, že podle ust. § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. stěžovateli v době od 1. 8. 2004 do 16. 3. 2006 nenáležela výplata starobního důchodu, na který mu vznikl nárok podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb. Náhrada mzdy vyplacená z titulu neplatného rozvázání pracovního poměru by totiž v případě rozpočítání na jednotlivé měsíce činila více než dvojnásobek částky životního minima. Krajský soud se tak ztotožnil se závěrem žalované, že stěžovatel je povinen vyplacené dávky důchodového pojištění v celkové výši 174 232 Kč vrátit žalované podle ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Krajský soud proto žalobu směřující na zrušení rozhodnutí žalované č. II. ze dne 28. 7. 2006, č. j. 430 219 046, zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Městského soudu v Praze z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., který spatřoval v nedostatečném odůvodnění rozsudku. Uvedl, že svojí žalobou nenapadl samotné uložení povinnosti vrátit přeplatek na starobním důchodu, napadl pouze výši přeplatku a žádal o jeho snížení o částku odpovídající nedoplatku na starobním důchodu. Žalovaná mu totiž přiznala starobní důchod v nižší částce, než v jaké mu náleží. V tomto smyslu rozhodl i Městský soud v Praze, který z důvodu stanovení nesprávné výše starobního důchodu rozhodnutí žalované č. I. zrušil a vrátil je k dalšímu řízení. V souladu s ust. § 56 zákona č. 155/1995 Sb. by tak měl být stěžovateli zpětně vyplacen

nedoplatek na starobním důchodu. Stěžovatel tedy žádal při aplikaci analogie iuris o započtení pohledávek. Krajský soud se však s jeho požadavkem o snížení přeplatku nijak nevypořádal a zamítnutí žaloby v tomto ohledu nijak neodůvodnil. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Vzhledem k tomu, že skutkový základ rozsudku krajského soudu nebyl mezi účastníky sporný, a Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, vycházel z něj sám i v řízení o kasační stížnosti.

Přestože stěžovatel ve své kasační stížnosti nevznesl žádné námitky vůči samotnému stanovení přeplatku a jeho odůvodnění, považuje Nejvyšší správní soud vzhledem k argumentaci krajského soudu za nutné uvést následující.

Ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. stanoví, že jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely.

Ust. § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2004, stanoví, že výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, náleží osobám vykonávajícím výdělečnou činnost na základě pracovněprávního vztahu, jen pokud tento vztah byl sjednán na dobu určitou, nejdéle však na dobu jednoho roku, lze-li jej podle zvláštních právních předpisů na tuto dobu sjednat. Zákon takto upravuje podmínku, při jejímž splnění je přípustný souběh výplaty dávky důchodového pojištění v podobě starobního důchodu a příjmu z výdělečné činnosti, za který je v případě stěžovatele nutno považovat náhradu mzdy vyplacenou v souvislosti s rozhodnutím soudu o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že se tato podmínka ust. § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. nikterak nedotýká vlastního nároku na dávku důchodového pojištění.

Pro posouzení, zda v projednávaném případě vznikl přeplatek na dávce starobního důchodu, je podstatné, že poté, co byla výpověď daná stěžovateli jeho bývalým zaměstnavatelem Komerční bankou, a. s., určena neplatnou, uzavřel stěžovatel se svým zaměstnavatelem dohodu o ukončení pracovního poměru ke dni 16. 3. 2006. Do tohoto dne tedy podle ust. § 5 odst. 1 písm. a) a § 27 zákona č. 155/1995 Sb. vykonával výdělečnou činnost na základě pracovněprávního vztahu sjednaného na dobu neurčitou. Výplata starobního důchodu mu proto v souladu s ust. § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. po tuto dobu nenáležela.

Nejvyšší správní soud tak přisvědčil závěru krajského soudu, že stěžovatel je na základě ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. povinen vrátit žalované vyplacenou částku starobního důchodu ve výši 174 232 Kč. K samotnému odůvodnění napadeného rozsudku však poznamenává, že krajský soud vycházel z ust. § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2003, a svůj závěr, že výplata starobního důchodu stěžovateli od 1. 8. 2004 do 16. 3. 2006 nenáležela, opřel o fakt, že příjem stěžovatele z výdělečné činnosti přesáhl dvojnásobek částky životního minima. Krajský soud však pominul odstavec 5 tohoto ustanovení, který obdobně jako pozdější úprava účinná od 1. 1. 2004 stanoví, že výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, náleží osobám vykonávajícím výdělečnou činnost na základě pracovněprávního vztahu, jen pokud tento vztah byl sjednán na dobu určitou, lze-li jej podle zvláštních předpisů na tuto dobu sjednat.

V projednávané věci by tedy nebyla ani podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2003 relevantní skutečnost, že příjem stěžovatele z výdělečné činnosti (zde náhrada mzdy v celkové výši 112 768 Kč rozpočítaná na jednotlivé měsíce) přesáhl dvojnásobek částky životního minima platné pro jednotlivce, nýbrž to, že stěžovatel byl v době od 1. 8. 2004 do dne 16. 3. 2006 zaměstnán v pracovněprávním vztahu na dobu neurčitou.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že se krajský soud nikterak nevypořádal s jeho požadavkem o snížení přeplatku o částku odpovídající nedoplatku starobního důchodu za situace, kdy žalovaná stěžovateli přiznala starobní důchod v nižší částce, než v jaké mu náležel.

Pro posouzení této námítky je předně nutno vymezit, co je předmětem rozhodnutí žalované o přeplatku podle ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.: žalovaná tímto rozhodnutím stanoví, v jakém období dávka příjemci nenáležela, a určuje výši přeplatku. Samotnou úhradu přeplatku zde již žalovaná neřeší, tímto se zabývá teprve při realizaci rozhodnutí, kdy případně může provést i vzájemné zúčtování stanoveného přeplatku a nedoplatku na dávce důchodového pojištění.

Ve své žalobě tak stěžovatel mohl účinně brojit pouze proti stanovení výše částky, v níž vznikl přeplatek na dávce. Jedině touto otázkou byl totiž krajský soud oprávněn se zabývat při přezkoumání rozhodnutí žalované. Námitka stěžovatele, že se krajský soud nezabýval tím, že žalovaná při vyměření přeplatku nikterak nezohlednila nedoplatek na dávce, je tedy nepřipadná, neboť, jak již bylo uvedeno výše, řešení otázky úhrady přeplatku není součástí předmětného rozhodnutí žalované.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze netrpí nezákonností z důvodu tvrzeného stěžovatelem podle ust. § 103 odst. 1 písm. d), z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady dle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této situace již Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu